

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 29 czerwca 2023 r.

Opinia do ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej

(druk nr 1011)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ma na celu ograniczenie skali nadużyć w komunikacji elektronicznej, a tym samym zwiększenie ochrony użytkowników (tj. podmiotów korzystających z publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej lub żądających świadczenia takiej usługi). Ustawa formułuje ramy prawne do podejmowania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych działań w zakresie zapobiegania nadużyciom w komunikacji elektronicznej.

Jak podkreślono w uzasadnieniu do projektu ustawy, w ostatnim czasie nasiliły się ataki na osoby fizyczne z wykorzystaniem usług telekomunikacyjnych. Zawraca się uwagę na coraz częstsze korzystanie przez przestępców ze specjalnych bramek internetowych VoIP, które pozwalają podszyć się przez użytkownika wywołującego połączenie głosowe (często przestępcę) pod numer instytucji albo osoby (zjawisko CLI spoofing). Innym zagrożeniem dla użytkowników są fałszywe krótkie wiadomości tekstowe (SMS), w których nadawca podszywa się pod zaufane instytucje albo osoby (zjawisko smishing).

Ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża art. 97 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej, zgodnie z którym państwa członkowskie są obowiązane zapewnić w swoich porządkach prawnych rozwiązania, które umożliwią krajowym organom regulacyjnym lub innym właściwym organom występowanie do podmiotów udostępniających publiczne sieci łączności elektronicznej lub świadczących publicznie dostępne usługi

łączości elektronicznej z żądaniem zablokowania w indywidualnych przypadkach – gdy jest to uzasadnione ze względu na oszustwo lub nadużycie – dostępu do numerów lub usług.

Opiniowany akt określa: prawa i obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych związane z zapobieganiem nadużyciom w komunikacji elektronicznej oraz ich zwalczaniem, kompetencje Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, związane z zapobieganiem nadużyciom w komunikacji elektronicznej oraz ich zwalczaniem, zasady wnoszenia sprzeciwu przez nadawcę krótkiej wiadomości tekstowej (SMS), wobec uznania treści takiej wiadomości za wyczerpującą znamiona nadużycia w komunikacji elektronicznej, zasady świadczenia usług związanych z wysyłaniem krótkich wiadomości tekstowych (SMS) zawierających nadpisy na rzecz podmiotów publicznych, zasady wnoszenia sprzeciwu przez podmiot posiadający tytuł prawny do domeny wobec wpisania domeny internetowej na listę ostrzeżeń, obowiązki dostawcy poczty elektronicznej oraz podmiotu publicznego¹⁾ związane ze świadczeniem i korzystaniem z poczty elektronicznej w celu zapobiegania nadużyciom w komunikacji elektronicznej oraz szczególne zasady przetwarzania informacji objętych tajemnicą telekomunikacyjną związane z zapobieganiem nadużyciom w komunikacji elektronicznej oraz ich zwalczaniem.

Przez „nadużycie w komunikacji elektronicznej” rozumiane będzie świadczenie lub korzystanie z usługi telekomunikacyjnej lub korzystanie z urządzeń telekomunikacyjnych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub przepisami prawa, których celem lub skutkiem jest wyrządzenie szkody przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, użytkownikowi końcowemu lub osiągnięcie nienależnych korzyści dla podmiotu dopuszczającego się nadużycia w komunikacji elektronicznej, innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

---

¹⁾ Podmiotami publicznymi w rozumieniu ustawy są:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 1–6, 8, 9, 11 i 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) instytuty badawcze;
- 3) Narodowy Bank Polski;
- 4) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 5) Urząd Dozoru Technicznego;
- 6) Polska Agencja Żeglugi Powietrznej;
- 7) Polskie Centrum Akredytacji;
- 8) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 9) spółki prawa handlowego wykonujące zadania o charakterze użyteczności publicznej w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej.

W myśl ustawy zakazane będą następujące naruszenia w komunikacji elektronicznej:

- 1) wysyłanie lub odbieranie komunikatów lub połączeń głosowych w sieci telekomunikacyjnej z wykorzystaniem urządzeń telekomunikacyjnych lub programów, których celem nie jest skorzystanie z usługi telekomunikacyjnej, lecz ich zarejestrowanie na punkcie połączenia sieci telekomunikacyjnych bądź przez systemy rozliczeniowe (generowanie sztucznego ruchu);
- 2) wysłanie krótkiej wiadomości tekstowej (SMS), w której nadawca podszywa się pod inny podmiot w celu nakłonienia odbiorcy tej wiadomości do określonego zachowania, w szczególności przekazania danych osobowych, niekorzystnego rozporządzenia mieniem, otwarcia strony internetowej, inicjowania połączenia głosowego lub instalacji oprogramowania (smishing);
- 3) nieuprawnione posłużenie się lub korzystanie przez użytkownika lub przedsiębiorcę telekomunikacyjnego wywołującego połączenie głosowe, informacją adresową wskazującą na osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej inną niż ten użytkownik lub przedsiębiorca telekomunikacyjny, służące podszyciu się pod inny podmiot, w szczególności w celu wywołania strachu, poczucia zagrożenia lub nakłonienia odbiorcy tego połączenia do określonego zachowania, zwłaszcza do przekazania danych osobowych, niekorzystnego rozporządzenia mieniem lub instalacji oprogramowania (CLI spoofing);
- 4) nieuprawnione modyfikowanie informacji adresowej uniemożliwiające lub istotnie utrudniające ustalenie – przez uprawnione podmioty lub przedsiębiorców telekomunikacyjnych uczestniczących w dostarczeniu komunikatu – informacji adresowej, przy użyciu której nastąpiło wysłanie komunikatu (nieuprawniona zmiana informacji adresowej), przy czym zmiana wyłącznie adresu IP użytkownika wysyłającego komunikat nie będzie stanowiła nieuprawnionej zmiany informacji adresowej.

Katalog naruszeń przewidzianych w ustawie ma charakter otwarty.

Ustawa nakłada na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązki oraz przyznaje im uprawnienia, związane z przeciwdziałaniem naruszeniom w komunikacji elektronicznej. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą obowiązani do podejmowania proporcjonalnych środków organizacyjnych i technicznych mających na celu przeciwdziałać nadużyciom. Będą oni obowiązani również do blokowania krótkich wiadomości tekstowych (SMS), które

zawierają treści wyczerpujące znamiona smishingu (za opracowanie wzorca wiadomości wyczerpującej znamiona smishingu będzie odpowiadał Zespół Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego, w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, zwany dalej „CSIRT NASK”), a także połączeń głosowych, które mają na celu podszywanie się pod inną osobę lub instytucję.

Przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie mógł również z własnej inicjatywy blokować za pomocą systemu teleinformatycznego pozwalającego na automatyczną identyfikację wiadomości: krótkie wiadomości tekstowe (SMS), zawierające treści wyczerpujące znamiona smishingu, inne niż zawarte we wzorcu wiadomości, a także wiadomości multimedialne (MMS), w których nadawca podszywa się pod inny podmiot w celu nakłonienia odbiorcy do określonego zachowania.

W związku z realizacją obowiązków ustawowych oraz korzystaniem z przyznaných uprawnień, przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą mogli przetwarzać i wzajemnie udostępniać informacje, w tym informacje objęte tajemnicą telekomunikacyjną, z wyłączeniem komunikatu, w celu identyfikacji, zapobiegania i zwalczania nadużyć w komunikacji elektronicznej. Komunikat będzie mógł być przetwarzany jedynie w zakresie identyfikacji i zwalczania smishingu oraz zapobiegania temu zjawisku, a także identyfikacji i zwalczania niedopuszczalnych wiadomości multimedialnych (MMS).

Prezes UKE będzie prowadził wykaz numerów służących wyłącznie do odbierania połączeń głosowych. Wykaz ten będzie publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

Występowanie smishingu będzie monitorował CSIRT NASK. Będzie on również przekazywał przedsiębiorcom telekomunikacyjnym wzorce wiadomości wyczerpującej znamiona smishingu.

Dostawcy poczty elektronicznej dla co najmniej 500 000 użytkowników lub podmiotów publicznych będą obowiązani stosować przy świadczeniu usługi poczty elektronicznej mechanizm uwierzytelnienia: SPF (Sender Policy Framework), DMARC (Domain-based Message Authentication Reporting and Conformance) oraz DKIM (Domain Keys Identified Mail). Podmiot publiczny będzie mógł korzystać wyłącznie z poczty elektronicznej, która wykorzystuje wskazane mechanizmy uwierzytelniania.

Ustawa sankcjonuje na poziomie ustawowym instytucję „listy ostrzeżeń” (jawna lista ostrzeżeń dotyczących domen internetowych, które służą do wyłudzeń danych

i niekorzystnego rozporządzenia mieniem użytkowników internetu). Ustawodawca zakłada, że listą tą stanie się lista ostrzeżeń dotycząca domen internetowych, które służą do wyłudzeń danych i niekorzystnego rozporządzania mieniem użytkowników internetu, prowadzona przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie porozumienia o współpracy w zakresie ochrony użytkowników internetu przed stronami wyłudzającymi dane, w tym dane osobowe, oraz doprowadzającymi użytkowników internetu do niekorzystnego rozporządzenia ich środkami finansowymi w okresie stanów nadzwyczajnych, stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego w Rzeczypospolitej Polskiej, zawartego w dniu 23 marca 2020 r., chyba że strony porozumienia nie złożą oświadczeń, o których mowa w art. 37 ust. 1. W przypadku nieuznania dotychczasowej listy ostrzeżeń za listę w rozumieniu opiniowanej ustawy, Prezes UKE, minister właściwy do spraw informatyzacji, Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy oraz przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą mogli zawrzeć nowe porozumienie dotyczące prowadzenia listy ostrzeżeń. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni (strony porozumienia w sprawie funkcjonowania listy ostrzeżeń) będą mogli blokować użytkownikom internetu dostęp do domen internetowych wpisanych na listę.

Ustawa obliguje CSIRT NASK do prowadzenia i udostępniania na swojej stronie internetowej wykazu nazw i ich skrótów zastrzeżonych dla podmiotów publicznych jako nadpis wiadomości pochodzącej od tego podmiotu publicznego oraz wariantów tych nazw i skrótów, mogących wprowadzać odbiorcę w błąd co do pochodzenia wiadomości od podmiotu publicznego, zwany dalej „wykazem nadpisów podmiotów publicznych”. Nadpisem jest identyfikator krótkiej wiadomości (SMS). Nazwy i skróty zastrzeżone dla podmiotów publicznych powstaną w oparciu o dane zawarte w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON). Podmiot publiczny będzie mógł wystąpić z wnioskiem o wpis albo o zmianę wpisu w wykazie nadpisów podmiotów publicznych w zakresie go dotyczącym (wniosek składać się będzie do CSIRT NASK). Przedsiębiorca natomiast będzie mógł złożyć wniosek o wykreślenie z wykazu nadpisów podmiotów publicznych wariantu nazwy lub skrótu (wniosek składać się będzie do Prezesa UKE), jeżeli wariant nazwy lub skrótu będzie identyczny z firmą przedsiębiorcy albo skrótem firmy przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43⁵ § 4 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Prezes UKE będzie prowadził wykaz integratorów usług SMS dla podmiotów publicznych w systemie teleinformatycznym i udostępniał ten wykaz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej obsługującego go urzędu. Przez integratora usług SMS rozumie się dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, świadczącego usługę wysyłania krótkich wiadomości tekstowych (SMS). Podmiot publiczny będzie mógł, zlecać usługę wysyłania krótkich wiadomości tekstowych (SMS) wyłącznie integratorowi usług SMS wpisanemu w wykazie integratorów usług SMS dla podmiotów publicznych. Integrator usług SMS wysyłając wiadomość w imieniu podmiotu publicznego, jako nadpis tej wiadomości, będzie obowiązany używać nazwy lub skrótu zastrzeżonego dla danego podmiotu publicznego w wykazie nadpisów podmiotów publicznych.

Przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie obowiązany blokować krótkie wiadomości tekstowe (SMS):

- 1) zawierające nadpis ujęty w wykazie nadpisów podmiotów publicznych, które nie zostały wysłane przez integratora usług SMS wpisanego w wykazie integratorów usług SMS dla podmiotów publicznych;
- 2) w których jako nadpis zostały użyte warianty nazwy lub skrótu mogące wprowadzać odbiorcę w błąd co do pochodzenia wiadomości od podmiotu publicznego, zawarte w wykazie nadpisów podmiotów publicznych.

Ustawodawca przewiduje sankcje karne za popełnienie czynu zabronionego, polegającego na nadużyciu w komunikacji elektronicznej w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, korzyści osobistej lub wyrządzenia szkody innej osobie.

Środkiem przymuszającym do wykonywania obowiązków wynikających z ustawy będą administracyjne kary pieniężne. Kary te będzie nakładał Prezes UKE.

W konsekwencji przyjęcia nowych rozwiązań merytorycznych ustawodawca zmienia: ustawę z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, ustawę z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

W art. 35–43 zawarto przepisy przejściowe i dostosowujące, określające wpływ nowej ustawy na stosunki powstałe na gruncie dotychczas obowiązujących przepisów oraz regulacje związane z dostosowaniem do nowej ustawy jej adresatów. W szczególności w przepisach tych wskazuje się termin uruchomienia systemu teleinformatycznego zapewniającego dostęp do informacji o występowaniu smishingu (CSIRT NASK uruchomi ten system w terminie

3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy) oraz określa się terminy wdrożenia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych środków technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie nadużyciom w komunikacji elektronicznej i ich zwalczanie (środki związane z przeciwdziałaniem generowaniu sztucznego ruchu oraz smishingowi będą musiały być wdrożone w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zaś środki związane z przeciwdziałaniem CLI spoofingowi oraz nieuprawnionej zmianie informacji adresowej w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy).

Ponadto zgodnie z art. 40 ust. 1, integrator usług SMS, który świadczy usługę wysyłania krótkich wiadomości tekstowych (SMS) dla podmiotu publicznego w dniu wejścia w życie ustawy, będzie obowiązany złożyć wniosek o wpis w wykazie nadpisów podmiotów publicznych, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. O złożeniu wniosku integrator usług SMS będzie informował podmiot publiczny, któremu świadczy usługę. CSIRT NASK utworzy wykaz nadpisów podmiotów publicznych w terminie 14 dni od dnia przekazania stosownych danych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Zgodnie z art. 41 przekazanie danych do CSIRT NASK nastąpi w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą obowiązani rozpocząć wykonywanie obowiązków określonych w art. 11 (obowiązek blokowania krótkich wiadomości (SMS) zawierających nadpis, w przypadku gdy nie spełniają one warunków ustawowych) po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zaś integratorzy usług SMS wpisani w wykazie nadpisów podmiotów publicznych będą obowiązani rozpocząć wykonywanie obowiązków określonych w art. 12 ust. 2 (obowiązek używania w wiadomości wysyłanej w imieniu podmiotu publicznego nadpisu zastrzeżonego w wykazie dla tego podmiotu) po upływie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) przepisu umożliwiającego stronom porozumienia o współpracy w zakresie ochrony użytkowników internetu przed stronami wyłudzającymi dane, w tym dane osobowe, oraz doprowadzającymi użytkowników internetu do niekorzystnego rozporządzenia ich środkami finansowymi w okresie stanów nadzwyczajnych, stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego w Rzeczypospolitej Polskiej, zawartego w dniu 23 marca 2020 r., złożenie oświadczenia woli o uznaniu tego porozumienia za porozumienie dotyczące prowadzenia listy ostrzeżeń oraz uniemożliwienia dostępu do stron służących nadużyciom w internecie, o którym mowa w art. 18 ust. 1, który wejdzie w życie

z dniem następującym po dniu ogłoszenia; w tym samym terminie wejdą w życie przepisy dotyczące listy ostrzeżeń (art. 18–20) oraz definicje pojęć „CSIRT NASK”, „lista ostrzeżeń” i „połączenie głosowe” (choć w tym ostatnim przypadku chodziło zapewne o definicję pojęcia „przedsiębiorca telekomunikacyjny”);

- 2) art. 21 (umożliwiającego Prezesowi UKE, gdy jest to uzasadnione ochroną użytkowników końcowych przed nadużyciami w komunikacji elektronicznej, nakazanie przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, w drodze decyzji, zablokowanie dostępu do numeru lub usługi w terminie nie krótszym niż 6 godzin od momentu jej ogłoszenia oraz nałożenie obowiązku wstrzymania pobierania opłat za połączenia lub usługi zrealizowane po upływie tego terminu), który wejdzie w życie **z dniem 1 listopada 2023 r.;**
- 3) art. 25 ust. 3 pkt 1 (podstawa prawna kary pieniężnej za niewykonanie obowiązku blokowania krótkich wiadomości tekstowych (SMS)), który wejdzie w życie **po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;**
- 4) art. 25 ust. 3 pkt 4 (podstawa prawna kary pieniężnej za niewykonywanie obowiązku blokowania połączeń głosowych albo ukrywania identyfikacji numeru wywołującego dla użytkownika końcowego), który wejdzie w życie **po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.**

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 77. posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2023 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym (druk sejmowy nr 3069). Marszałek Sejmu skierowała projekt do Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Komisja po przeprowadzeniu pierwszego czytania i rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniach 13 i 14 czerwca 2023 r. wniosła o jego uchwalenie w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 3333). Podczas drugiego czytania zgłoszona jedną poprawkę (druk sejmowy nr 3333-A). Przewidywała ona wydłużenie do dnia 1 listopada 2023 r. *vacatio legis* przepisu art. 21, który umożliwia Prezesowi UKE, gdy jest to uzasadnione ochroną użytkowników końcowych przed nadużyciami w komunikacji elektronicznej, nakazanie przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, w drodze decyzji, zablokowanie dostępu do numeru lub usługi w terminie nie krótszym niż 6 godzin od

momentu jej ogłoszenia oraz nałożenie obowiązku wstrzymania pobierania opłat za połączenia lub usługi zrealizowane po upływie tego terminu.

Projekt ustawy, wraz z poprawką, poparło 447 posłów, 1 poseł był przeciw, zaś 5 posłów wstrzymało się od głosu.

W trakcie prac nad projektem w Sejmie uzupełniono zakres projektu o regulacje określające zasady świadczenia usług związanych z wysyłaniem krótkich wiadomości tekstowych (SMS) zawierających nadpisy na rzecz podmiotów publicznych, w tym m.in. określono zasady prowadzenia przez CSIRT NASK wykazu nazw i skrótów zastrzeżonych dla podmiotów publicznych jako nadpis wiadomości pochodzącej od tego podmiotu oraz wariantów tych nazw i skrótów, mogących wprowadzać odbiorcę w błąd co do pochodzenia wiadomości oraz zasady prowadzenia przez Prezesa UKE wykazu integrowanych usług SMS dla podmiotów publicznych.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 2 pkt 8 – w definicji określenia „nadużycie w komunikacji elektronicznej” należy dodać brakujący spójnik.

Propozycja poprawki:

w art. 2 w pkt 8 wyrazy „telekomunikacyjnemu, użytkownikowi” zastępuje się wyrazami „telekomunikacyjnemu lub użytkownikowi”;

- 2) art. 2 pkt 15 i 16 – w definicjach określeń „tajemnica telekomunikacyjna” i „uprawnione podmioty” użyto określeń używanych w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne w postaci skróconej. Mając na uwadze, że skrót jest środkiem techniki prawodawczej o ograniczonym zakresie stosowania (w przypadku gdy dla określenia złożonego wprowadzono skrót, określeniem w postaci skróconej można posługiwać się wyłącznie w akcie normatywnym, na potrzeby którego skrót został wprowadzony), należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę. Analogiczną uwagę można by odnieść do art. 2 pkt 9 (definicja określenia „operator”), niemniej zastosowana w art. 2 pkt 27 lit. b ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne technika nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy przepis ten definiuje określenie „operator”, czy też wprowadza skrót dla określenia złożonego

„przedsiębiorca telekomunikacyjny, uprawniony do dostarczania publicznych sieci telekomunikacyjnych lub świadczenia usług towarzyszących”. Skądinąd technika ta jest niezgodna z Zasadami techniki prawodawczej, zwanymi dalej „ZTP”.

Propozycja poprawki:

w art. 2:

- a) w pkt 15 wyraz „telekomunikacyjną” zastępuje się wyrazami „komunikowania się w sieciach telekomunikacyjnych”,
  - b) w pkt 16 skreśla się użyty po raz drugi wyraz „uprawnione”;
- 3) art. 3 ust. 1 pkt 4 i art. 30 ust. 1 – przepis art. 3 ust. 1 pkt 4 został sformułowany niezgodnie z § 56 ZTP. Punkt jako element wyliczenia jest fragmentem zdania, a nie fragmentem zdania i zdaniem. Treść przepisu zamieszczoną w pkt 4 jako odrębne zdanie, należy zamieścić w kolejnej po tym punkcie jednostce redakcyjnej. Ponadto w przepisie zastosowano skrót myślowy. Informacja adresowa nie służy do wysłania komunikatu. Należałoby raczej mówić o informacji adresowej użytkownika wysyłającego komunikat. W przepisie tym należy skorygować również spójnik. W sformułowaniu „uniemożliwiający lub istotnie utrudniający” w miejsce spójnika alternatywy łącznej należy wprowadzić spójnik alternatywy rozłącznej. Podobnych zmian w zakresie terminologii i spójnika, należałoby dokonać również w art. 30 ust. 1. W przepisie tym, trzeba również uwzględnić fakt sformułowania w słowniczku ustawy definicji pojęcia „informacja adresowa”.

Propozycja poprawek:

w art. 3:

- a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) nieuprawniona zmiana informacji adresowej – niezgodne z prawem modyfikowanie informacji adresowej uniemożliwiający albo istotnie utrudniający ustalenie przez uprawnione podmioty lub przedsiębiorców telekomunikacyjnych uczestniczących w dostarczeniu komunikatu, informacji adresowej użytkownika wysyłającego komunikat.”,
- b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie stanowi nieuprawnionej zmiany informacji adresowej zmiana wyłącznie adresu IP użytkownika wysyłającego komunikat.”;

w art. 30 w ust. 1 wyrazy „lub istotnie” zastępuje się wyrazami „albo istotnie” oraz wyrazy „numeru telefonu lub identyfikatora, przy użyciu którego nastąpiło wysłanie komunikatu” zastępuje się wyrazami „informacji adresowej użytkownika wysyłającego komunikat”;

- 4) art. 4 ust. 3 – w art. 4 ust. 3 ustawodawca mówi o „informacji o wystąpieniu smishingu”, zaś w ust. 4–6 w tym samym artykule o „informacji o występowaniu smishingu”. Jeżeli różnica wynika z faktu, że pierwsze z określeń odnosi się do jednostkowego przypadku, a drugie do zjawiska jako takiego, należy zwrócić uwagę, że ust. 5 mówi o jednostkowym przypadku, a mimo to użyto określenia zbiorczego. Mając na uwadze § 10 ZTP, należałoby przyjąć jedną z niżej zaproponowanych poprawek.

Propozycja poprawki:

w art. 4 w ust. 3 wyraz „wystąpieniu” zastępuje się wyrazem „występowaniu”;

albo

w art. 4 w ust. 5 wyraz „występowaniu” zastępuje się wyrazem „wystąpieniu”;

- 5) art. 4 ust. 8, art. 5 pkt 2 i art. 7 ust. 2 pkt 1 i 2 – ustawodawca jest niekonsekwentny terminologicznie. To samo nazywa na wiele różnych sposobów. Używa on wymiennie sformułowań: „treść (...) nie stanowi smishingu”, „treść (...) nie nosi znamion smishingu” oraz „treść (...) nie wyczerpuje znamion smishingu”. Ostatniego ze sformułowań używa się najczęściej.

Ponadto brakuje spójności terminologicznej pomiędzy art. 4 ust. 8 pkt 2 oraz art. 5 pkt 2 i art. 7 ust. 2 pkt 1 i 2. W pierwszym z przepisów mówi się o wiadomościach tekstowych (SMS) zgodnych ze wzorcem wiadomości, zaś w dwóch pozostałych o wiadomościach tekstowych (SMS) zawierających treści wskazane we wzorcu wiadomości, przy czym chodzi o to samo.

Przepisy art. 4 ust. 8 pkt 1, art. 5 pkt 2 i art. 7 ust. 2 pkt 1 i 2 są również niespójne terminologicznie w zakresie sformułowań: „treść zawarta we wzorcu” oraz „treści wskazane we wzorcu”. Następnym etapem uporządkowania terminologii w wymienionych przepisach, powinna być korekta terminologiczna art. 8 ust. 1.

Mając na uwadze § 10 ZTP, proponuje się przyjęcie niżej zaproponowanych poprawek. Warto również przy okazji redakcyjnie (stylistycznie) poprawić wprowadzenie do wyliczenia w art. 4 ust. 8.

Propozycja poprawek:

w art. 4 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. CSIRT NASK, w przypadku uznania, że:

- 1) treść wzorca wiadomości nie wyczerpuje znamion smishingu, lub
- 2) niecelowe jest dalsze blokowanie krótkich wiadomości tekstowych (SMS), zawierających treść zgodną z treścią wzorca wiadomości

– niezwłocznie informuje o tym podmioty, o których mowa w ust. 4, oraz zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o okresie, w jakim wzorzec wiadomości obowiązywał.”;

art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Przedsiębiorca telekomunikacyjny po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 4 ust. 5 albo 8, niezwłocznie:

- 1) blokuje krótkie wiadomości tekstowe (SMS), zawierające treść zgodną z treścią wzorca wiadomości, za pomocą systemu teleinformatycznego pozwalającego na automatyczną identyfikację krótkich wiadomości tekstowych (SMS), albo
- 2) zaprzestaje blokowania krótkich wiadomości tekstowych (SMS) w przypadku uznania, że treść wzorca wiadomości nie wyczerpuje znamion smishingu lub że niecelowe jest dalsze blokowanie krótkich wiadomości tekstowych (SMS), zawierających treść zgodną z treścią wzorca wiadomości.”;

w art. 7 w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) uwzględnia ten sprzeciw, jeżeli krótka wiadomość tekstowa (SMS), zawierająca treść zgodną z treścią wzorca wiadomości, nie wyczerpuje znamion smishingu, albo

- 2) nie uwzględnia tego sprzeciwu, jeżeli krótka wiadomość tekstowa (SMS), zawierająca treść zgodną z treścią wzorca wiadomości, wyczerpuje znamiona smishingu.”;

w art. 8 w ust. 1 wyrazy „treści wyczerpujące znamiona smishingu, inne niż zawarte we wzorcu wiadomości” zastępuje się wyrazami „treść wyczerpującą znamiona smishingu, inną niż treść wzorca wiadomości,”;

- 6) art. 9 ust. 2 pkt 1, ust. 4, 5 pkt 4 i ust. 7, art. 10 ust. 11 i art. 12 ust. 2 – wymienione przepisy wymagają korekty gramatycznej.

Propozycja poprawek:

w art. 9:

- a) w ust. 2 w pkt 1 i w ust. 5 w pkt 4 wyraz „zastrzeżony” zastępuje się wyrazem „zastrzeżone”,
b) w ust. 4 wyraz „Zastrzeżoną” zastępuje się wyrazem „Zastrzeżone”,
c) w ust. 7 wyraz „zastrzeżonego” zastępuje się wyrazem „zastrzeżonych”;

w art. 10 w ust. 11 wyraz „których” zastępuje się wyrazem „którego”;

w art. 12 w ust. 2 wyraz „zastrzeżonego” zastępuje się wyrazem „zastrzeżonych”;

- 7) art. 9 ust. 17 – przepis ten ma na celu zapewnieniu CSIRT NASK danych, o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, zawartych w rejestrze podmiotów, o którym mowa w art. 42 tej ustawy. W związku z treścią art. 9 ust. 17 (użyto w nim określenia „umożliwić udostępnienie danych”) oraz treścią art. 41 (użyto w nim określenia „przekazywać dane”), nasuwa się pytanie, na czym będzie polegał obowiązek Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, czy będzie on obowiązany udostępnić dane, przekazać dane, czy zapewnić dostęp do danych. Niezależnie od braku spójności pomiędzy przepisem materialnym, a dostosowującym, trzeba zauważyć, że użyte w art. 9 ust. 17 określenie „**umożliwienie udostępnienia danych**” nie jest niejednoznaczne. Nie wiadomo czy oznacza ono zapewnienie dostępu do danych, udostępnienie danych, czy też umożliwienie dostępu do danych. Przepis materialny, nakładający obowiązek określonego działania, musi być precyzyjny,

adekwatny do woli ustawodawcy i komunikatywny w aspekcie interpretacyjnym (§ 6 ZTP). Propozycja poprawki zostanie zaproponowana po zapoznaniu się z intencją prawodawcy.

- 8) art. 10 ust. 4 – propozycja poprawki redakcyjnej. Zapewne intencją prawodawcy było, aby dokumentem potwierdzającym posługiwanie się przez przedsiębiorcę skrótem firmy były w szczególności umowy, wzorce umowne, dowody księgowe oraz pisma przedsiębiorcy kierowane do organów administracji publicznej, w których **posłużono się skrótem** firmy.

Propozycja poprawki:

w art. 10 w ust. 4 wyrazy „zawarto skrót” zastępuje się wyrazami „posłużono się skrótem”;

- 9) art. 10 ust. 9 i 10 – w przepisach tych należy skorygować spójniki alternatywy. Dane konkretnego przedsiębiorcy zaewidencjonowane albo zarejestrowane są odpowiednio w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo w Krajowym Rejestrze Sądowym. Analogicznej zmiany należy dokonać w art. 12 ust. 13 (por. np. art. 12 ust. 10), art. 15 ust. 4 pkt 2 oraz ust. 7 i 9 (ze względu na różnych wnioskodawców i różne wnioski albo różne alternatywne rozłączenie podmiotowe przyczyny pozostawienia wniosku o wpis bez rozpoznania), art. 16 pkt 1–3 (ze względu na różnych wnioskodawców i różne wnioski, na podstawie których numer został wpisany do wykazu), art. 17 ust. 4 i 7 (usługa nie może być zarazem niewykonana, jak i wykonana nienależycie) i art. 26 ust. 8 (te same dane nie mogą być zarówno dostarczone i niedostarczone).

Dodatkowo w art. 15 w ust. 4, 5 i 6 spójnik koniunkcji w odesłaniu powinien być zastąpiony spójnikiem alternatywy rozłącznej (ze względu na to, że odesłanie odnosi się do różnych wniosków).

Propozycja poprawek:

w art. 10 w ust. 9 i 10, w art. 12 w ust. 13, w art. 15 w ust. 4 w pkt 2 i w ust. 7, w art. 16 w pkt 1–3, w art. 17 w ust. 4 i 7 oraz w art. 26 w ust. 8 wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”;

w art. 15:

- a) w ust. 4 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w ust. 5, 6 i 10 wyrazy „2 i 3” zastępuje się wyrazami „2 albo 3”,
- b) w ust. 9 wyrazy „lub podmiot, który nie wykorzystuje numeracji na podstawie umowy, o której mowa w art. 128 ust. 1 lub art. 31” zastępuje się wyrazami „albo podmiot, który nie wykorzystuje numeracji na podstawie umowy, o której mowa w art. 31 albo art. 128 ust. 1”,
- c) w ust. 13 i 14 wyrazy „2, 3 i 10” zastępuje się wyrazami „2, 3 albo 10”;

10) art. 10 ust. 15 – w związku z tym, że odesłanie zewnętrzne musi precyzyjnie wskazywać przepisy, do których się odsyła, oraz mając na względzie systematykę ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego i fakt, że w tej ustawie są dwa rozdziały 8, należy skorygować odesłanie i przesądzić, czy do wniosku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 będzie się stosowało przepisy działu I rozdziału 8 (pt. „Doręczenia”), czy działu II rozdziału 8 (pt. „Uгода”) wskazanej ustawy.

Propozycja alternatywnych poprawek:

w art. 10 w ust. 15 po wyrazach „z wyjątkiem przepisów” dodaje się wyrazy „działu I”;

albo

w art. 10 w ust. 15 po wyrazach „z wyjątkiem przepisów” dodaje się wyrazy „działu II”;

11) art. 11 ust. 2 – przepis sugeruje, że przedsiębiorca będzie miał obowiązek zablokować krótką wiadomość tekstową (SMS) tylko w takim przypadku, gdy w wiadomości jako nadpis użyto więcej niż jednego wariantu nazwy lub skrótu mogących wprowadzać odbiorcę w błąd. Zapewne nie to było intencją prawodawcy.

Propozycja poprawki:

w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny blokuje krótkie wiadomości tekstowe (SMS), w których jako nadpis został użyty wariant nazwy lub skrótu mogący wprowadzać odbiorcę

w błąd co do pochodzenia wiadomości od podmiotu publicznego, zawarty w wykazie nadpisów podmiotów publicznych.”;

- 12) art. 12 ust. 13 zdanie drugie – przepis stanowi, że w przypadku wystąpienia rozbieżności między danymi zawartymi w rejestrze przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a danymi zawartymi we wniosku o wpis w wykazie integratorów usług SMS, Prezes UKE będzie przyjmował dane z tego rejestru, o czym poinformuje integratora usług SMS. Nasuwa się pytanie, dlaczego przepis odnosi się wyłącznie do wniosku o wpis. Rozbieżności pomiędzy rejestrem przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a danymi zawartymi we wniosku mogą nastąpić także w przypadku wniosku o zmianę wpisu. Ze zdania pierwszego w art. 12 ust. 13 wynika, że Prezes UKE będzie weryfikował dane wniosku o zmianę wpisu w wykazie z danymi zawartymi w rejestrze przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Skoro tak, rozwiązanie przyjęte w zdaniu drugim w art. 12 ust. 13 powinno odnosić się również do wniosku o zmianę wpisu.

Propozycja poprawki:

w art. 12 w ust. 13 skreśla się wyrazy „o wpis w wykazie, o którym mowa w ust. 1”;

- 13) art. 15 ust. 16 – przepis art. 15 ust. 16 powinien być skorelowany terminologicznie z ust. 15 w tym artykule (§ 6 i 10 ZTP). Przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie blokował połączenia z wykorzystaniem numeru wpisanego do wykazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, a nie te numery. Ustawodawca sformułował art. 15 ust. 16 z użyciem skrótu myślowego.

Propozycja poprawki:

w art. 15 ust. 16 otrzymuje brzmienie:

„16. Przedsiębiorca telekomunikacyjny zaprzestaje blokowania połączeń przychodzących do jego sieci z wykorzystaniem numeru wpisanego w wykazie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od dnia wykreślenia numeru z tego wykazu.”;

- 14) art. 17 ust. 6 – przepis umożliwia Prezesowi UKE wydanie rekomendacji dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych innych niż dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczący usługi telekomunikacyjne dla co najmniej 50 000

abonentów, będących jednocześnie operatorami, które określą szczegółowe środki organizacyjne i techniczne służące monitorowaniu, wykrywaniu oraz wymianie informacji o CLI spoofing, a także blokowaniu połączenia głosowego albo ukrywaniu identyfikacji numeru wywołującego dla użytkownika końcowego, w celu realizacji obowiązków w zakresie zapobiegania i zwalczania CLI spoofing.

Nasuwa się pytanie, czy intencją ustawodawcy było **wyłączenie możliwości wydania rekomendacji** dla dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych świadczących usługi telekomunikacyjne dla co najmniej 50 000 abonentów, będących jednocześnie operatorami, **którzy nie zawarli z Prezesem UKE porozumienia**, o którym mowa w art. 17 ust. 2. Wyłączenie z zakresu stosowania art. 17 ust. 6 podmiotów, wskazanych w ust. 2 tego artykułu, bez ich rozróżnienia na takie, które zawarły porozumienia i takie, które porozumienia nie zawarły, oznacza *de facto*, że rekomendacji dla podmiotów wymienionych w art. 17 ust. 2, które nie zawarły porozumienia, nie będzie można wydać, a więc nie znajdzie do nich zastosowania także art. 17 ust. 7 (wyłączenie odpowiedzialności za niewykonanie albo nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej w związku z zastosowaniem środków organizacyjnych i technicznych w celu zapobiegania i zwalczania CLI spoofing).

Jeżeli istotą przepisu było umożliwienie Prezesowi UKE wydania rekomendacji dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, którzy nie zawarli porozumienia (w tym także wymienionych w art. 17 ust. 2), należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 17:

- a) w ust. 6 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy „oraz przedsiębiorców telekomunikacyjnych określonych w ust. 2, którzy nie zawarli porozumienia, o którym mowa w tym przepisie,”
- b) w ust. 7 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy „oraz przedsiębiorca telekomunikacyjny określony w ust. 2, który nie zawarł porozumienia, o którym mowa w tym przepisie”;

15) art. 20 – z art. 19 ust. 1 wynika prawo podmiotu, posiadającego tytuł prawny do domeny internetowej wpisanej na listę ostrzeżeń, do wniesienia do Prezesa UKE sprzeciwu wobec wpisania domeny internetowej na listę ostrzeżeń. W art. 20 określono zasady rozpatrywania sprzeciwu. Wobec wyłączenia stosowania ustawy z dnia 14 czerwca

1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w postępowaniu w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu, rodzi się pytanie, czy analogicznie do art. 10 ust. 11, w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu podmiotowi, który go wniósł, nie powinna przysługiwać skarga do sądu administracyjnego, a także czy nieuwzględnienie sprzeciwu nie powinno być uznane za inną czynność z zakresu administracji publicznej. Można mieć wątpliwość, czy brak możliwości zaskarżenia rozstrzygnięcia Prezesa UKE przez zainteresowanego (podmiot posiadający tytuł prawny do domeny internetowej), nie narazi ustawodawcy na zarzut naruszenia wynikającego z Konstytucji prawa do sądu. Ewentualna propozycja poprawki zostanie sformułowana po ustaleniu intencji prawodawcy w tym zakresie;

- 16) art. 24 ust. 3 – przepis wymaga korekty redakcyjnej. Należy w szczególności skorelować ze sobą brzmienie pkt 3 i części wspólnej.

Propozycja poprawki:

w art. 24 w ust. 3:

- a) w pkt 1 i 2 wyraz „treści” zastępuje się wyrazem „treść”,
- b) w części wspólnej skreśla się użyty po raz drugi wyraz „realizacji”;

- 17) art. 25 ust. 7 i 8 – w związku z tym, że przepis odnosi się do komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, który został już ogłoszony (przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w ostatnim ogłoszonym komunikacie), a nie komunikatu jako takiego, należałoby w przepisie mówić o komunikacie ogłoszonym, a nie komunikacie ogłaszanym.

Propozycja poprawki:

w art. 25:

- a) w ust. 7 wyraz „ogłaszanego” zastępuje się wyrazem „ogłoszonego”,
- b) w ust. 8 wyrazy „nie wpisanego” zastępuje się wyrazem „niewpisanego” oraz wyraz „ogłaszanego” zastępuje się wyrazem „ogłoszonego”;

- 18) art. 26 ust. 6 – przepis art. 26 ust. 6 określa zasady ustalania przychodu podmiotu w związku nakładaniem kar pieniężnych, o których mowa w art. 25 ust. 1, 3 i 4,

w przypadku gdy podmiot powstał w wyniku połączenia albo przekształcenia. W związku z tym, że podmiot może powstać nie tylko wskutek łączenia albo przekształcenia, ale także w następstwie **podziału**²⁾, nasuwa się pytanie, w jaki sposób na potrzeby wymiaru kary pieniężnej będzie ustalany przychód podmiotu, który „powstał” w następstwie podziału, a w szczególności czy w przychodzie tym będzie uwzględniany w jakimś zakresie przychód podmiotu, który uległ podziałowi oraz czy przy ustalaniu przychodu sposób podziału będzie miał jakieś znaczenie?

Dodatkowo przepis zdaje się nie uwzględniać przypadku, w którym następstwem łączenia nie jest powstanie nowego podmiotu (łączenie się przez zawiązanie nowej spółki), ale włączenie jednego podmiotu do innego podmiotu (łączenie się przez przejęcie; spółki przejmowana i przejmująca). W związku z tym nasuwa się pytanie, czy przy ustalaniu przychodu podmiotu przejmującego będzie brany pod uwagę przychód podmiotu przejmowanego. Wobec brzmienia art. 26 ust. 6 odpowiedź na to pytanie nie jest oczywista.

Ewentualna poprawka zostanie zaproponowana po ustaleniu intencji prawodawcy.

W przypadku uznania, że art. 26 ust. 6 jest zgodny z intencją prawodawcy i wystarczający, należałoby dokonać w tym przepisie korekty spójnika. Spójnik alternatywy łącznej powinien być zastąpiony spójnikiem alternatywy rozłącznej. W tym celu rozszerzony powinien być zakres poprawki pierwszej zaproponowanej w pkt 9 tej części opinii;

- 19) art. 26 ust. 7 – w myśl art. 26 ust. 7, przesłankami, którymi będzie musiał kierować się Prezes UKE ustalając wysokość kary pieniężnej będą: zakres naruszenia, dotychczasowa działalność podmiotu oraz jego możliwości finansowe. W związku z treścią art. 25 ust. 3, 4 i 8 nasuwa się pytanie, czy Prezes UKE nie powinien brać pod uwagę przy ustalaniu wysokości kary również charakteru naruszenia. Skoro od charakteru naruszenia (między innymi) będzie zależało, czy Prezes UKE nałoży karę

---

²⁾ Podział może być dokonany przez:

- 1) przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na inne spółki za udziały lub akcje spółki przejmującej, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (**podział przez przejęcie**);
- 2) zawiązanie nowych spółek, na które przechodzi cały majątek spółki dzielonej za udziały lub akcje nowych spółek (**podział przez zawiązanie nowych spółek**);
- 3) przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na istniejącą i na nowo zawiązaną spółkę lub spółki (**podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki**);
- 4) przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę lub na spółkę nowo zawiązaną (**podział przez wydzielenie**).

pieniężną, to przesłanka ta – jak się wydaje – powinna być uwzględniana również przy ustalaniu wysokości kary. Im więcej okoliczności trzeba będzie uwzględnić przy ustaleniu wysokości kary, tym większe prawdopodobieństwo, że kara ta będzie miarkowana obiektywnie. W przypadku podzielenia tej argumentacji, należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 26 w ust. 7 po wyrazie „zakres” dodaje się wyrazy „lub charakter”;

20) art. 30 ust. 1 – skoro w myśl art. 3 ust. 1 pkt 4, zmiana wyłącznie adresu IP użytkownika wysyłającego komunikat nie będzie stanowiła nieuprawnionej zmiany informacji adresowej (będzie dozwolona), oczywiste jest, że zmiana taka nie będzie wypełniała znamion czynu zabronionego określonych w art. 30 ust. 1. Przepis art. 30 ust. 3 jest zbędny, jako niemający wartości normatywnej (§ 11 ZTP). Nie można karać za czynienie czegoś co jest dozwolone. Przepis karny art. 30 ust. 1 musi być interpretowany przez pryzmat przepisu materialnego, z którego naruszeniem jest on związany³⁾. W analizowanym przypadku ustawodawca penalizuje czyn zabroniony, polegający na złamaniu zakazu określonego w art. 3 ust. 1 pkt 4.

Propozycja poprawki:

w art. 30 skreśla się ust. 3;

21) art. 41 ust. 1 i 2 – przepisy te są niezgodne z § 157 ZTP. Nie powinno się odsyłać do przepisów, które odsyłają do dalszych przepisów w tym samym zakresie. W art. 41 ust. 1 i 2 odsyła się do art. 9 ust. 17 w celu ustalenia zakresu pojęcia „dane”. Jednocześnie art. 9 ust. 17, odnosząc się do tych danych i określając ich zakres, odsyła do art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, zaś ten przepis odsyła dalej do art. 42 ust. 3 pkt 1–6 i 9 wskazanej ustawy. Minimum, które w tym przypadku należy zrobić to przeredagowanie art. 41 ust. 1 i 2 w taki sposób, aby nie odsyłały one do art. 9 ust. 17.

---

³⁾ Wynika to choćby z § 28 ZTP określającego, w jakim przypadku, wyjątkowo, w ustawie merytorycznej można zamieścić przepis karny (**swoistość** czynu zabronionego związanego z treścią ustawy, tj. z zakodowanymi w ustawie normami, formułującymi nakaz albo zakaz określonego zachowania).

Propozycja poprawki:

w art. 41:

- a) w ust. 1 wyrazy „art. 9 ust. 17” zastępuje się wyrazami „art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, zawartych w rejestrze podmiotów, o którym mowa w art. 42 ust. 1 tej ustawy”,
- b) w ust. 2 wyrazy „ , o których mowa w art. 9 ust. 17, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego” zastępuje się wyrazami „na podstawie ust. 1”;

22) art. 44 pkt 1 – w związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, czy intencją ustawodawcy jest, aby art. 2 pkt 12 (definicja określenia „połączenie głosowe”) wszedł w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. W projekcie ustawy (druk sejmowy 3069) przewidziano, że definicja określenia „połączenie głosowe” wejdzie w życie w podstawowym terminie (po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia). Wyjątek dotyczył natomiast definicji pojęcia „przedsiębiorca telekomunikacyjny”. Modyfikacja może być niezamierzonym skutkiem zmiany przez Sejm kolejności definicji w słowniczku ustawy. Zakładając, że pierwotna intencja prawodawcy nie zmieniła się, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 44 w pkt 1 wyraz „12” zastępuje się wyrazem „13”.

Jakub Zabielski

Główny legislator